

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Liber sextus Decretalium

Bonifatius <VIII., Papst>

[Basel], 10. Dez. 1477

De penitencijs et remissionibus

[urn:nbn:de:bsz:31-321569](#)

a Priuata. si. xxxv. q. ij. ita nos. et. s. e. li. S. elec. vbi pi-
culū. & ciuitas. Exceptiē autē ciuitas rōana ab hac pena. si
em̄ ipa in hoc punitē p̄uarentur etiā inferiores ecclesie
cū tocius orbis ep̄s sit roman⁹ p̄otifex. et p̄terea ibi p̄m
ptiorē h̄emus iudicē. s. papā. qui huic rei p̄t adhibē re-
media & penas imponere. ad hoc optime. C. de bijs qui
ad ec. con. l. vlti. m.
prim.

R Omana. fas-
brice. q̄ con-
ferentib⁹ ad
op⁹ fabrice dati so-
lent remissioēs. ideo
de bijs questoribus
in hoc titulo posuit
quis autē teneat ad
opus fabrice. dic ut
s. de ec. edifi. c. i. et
c. S. bijs. s. cū q̄ria
fabrice et clericorū
subsidia nō sufficiāt
fieri solet ad p̄dicta
sic et alia pia opera
elimosinaꝝ collectō
ad 13. s. e. li. S. sta. re
gul. c. vno. ad finē
d Doc. s. q̄ refūtū
vel patere nolunt.
d Potestatē. sicut
nec possint forane-
os officiales statuē
ap̄ter citatōnes fa-
ciendas. vt. s. e. li. S.
of. o. romana.
e Ipoz questorꝝ
f Prouicie. q̄ si ve-
it notare q̄ indul-
gentia nō p̄fit bijs
qui subiecti nō sunt
q̄d dic. vt. s. e. t. q̄d
autem.

g Monere. et re-
missionū & indulgē-
tiarum l̄ras occidere
vt. s. e. nostra. & est
casus in quo atēp⁹
iurisdictōnem habz
in subditos suorum
suffraganeo. u. alij
no. s. de offi. or. pa-
storialis. c. ix. q. ij.
c. ii.

b Remensis. vel
alius quilibet. s. e.
li. de off. or. romana
in fi. s. t. p. xi. c. i. in
fi.

i Gñalis. s. e. cum
ex eo. et si excederit
nō valet. q. e. c. vi.

S Ep̄us subdito. puta abdiacono atēpresbitero abbati
priori vel similibus p̄sonis q̄ immediate subsūt ep̄is
Quid dices de inferioribus puta laycis prochiamis cer-
te prochie. nūquid illis ep̄us poterit licentiaꝝ daē ut sibi
offessorē eligāt. vide q̄ nō. s. e. ois. S. pe. di. vi. placuit

de parroch. nullus. dic oē. q̄ q̄libz de dyoč. p̄t recurre
& p̄nia et ad p̄p̄nū sacerdotē et ad ep̄m vel atēp̄s biteruz
cathedralis ecclesie q̄ quo ad hoc est vicarius ep̄i. vt. s.
de offi. atēp̄s bi. officiū. vñ credo q̄ sufficiat alterius Inia
scz vel ep̄iscopi vel parochialis sacerdotis.

I Idoneū. q̄ sciat circūstantias considerare et diuersis me/

dicamētis vti ad sa-
nandū egrotū. s. e.
omnis. de pe. di. vi.
qui vult de homicī.
sicut dignum.

m Reservantur. s̄
qui sūt isti casus dic
& absoluere excoica
tos maiori excoica-
tōne n̄ competit sim
plici sacerdoti s̄ epi-
scopo. vt. s. de sen-
ex. nup. Imponere
pnias blasphemato-
ribus dei et sancto/
rum. s. de cle. male-
c. n. Sortilegis. s.
desortil. c. n. Com-
mutatio q̄rumlibet
votoꝝ. vt. s. de vo-
to et vo. re. c. i. Di-
spositiō male ablato-
rum incertorum vel
certorum q̄ nō ex-
tant h̄n q̄bus facien-
da est restō. s. de iu-
des cū sit. Peniten-
tia m̄rimoniorꝝ clā-
destine stractorum
vel ōtra m̄terdītū
eccie p̄ ep̄os solet i-
pom. s. de clamde-
despon. cum m̄hibi-
tio. et S. matrimo. cō-
trac. ōtra m̄terdī-
cc. c. i. et v. Solent
ep̄is reseruari pnies
oim publicoz enor-
mū criminū oppres-
sionis filioꝝ ex apō-
sito vel ex casu cuius
cūqz homicidij falsi
testimonij. vel falsi
instrumenti piuren-
mēstus corruptio-
nis momaliū coeun-
tis cū brutis. & bijs
similia. ad hoc. l. di-
miror. et. c. m capi-
te. xiiij. q. ij. quicū
q̄. cum si.

n Concessurus. vt
j. de regu. iu. in ge-
nerali. cum suis con-

coi. ad idem. s. e. li. de offi. vica. c. vlti.
o Consuetudie. est em̄ onerosa eccl̄s. ideo nō valet. s. v.
cōsue. c. n. et ex ea frangē eccl̄s astice discipline neruus
. s. de osue. cū venerabilis. et iam esset hoc ōtra obedien-
tiā p̄scribere q̄d esse nō p̄t. s. de p̄scrip. cum non liceat.

a **E**ligere. epi et aepi et supiores et inferiores ab epis
exempti habent a iure licentia q idoneū ofessorē fibi eli/
gunt qui potest eos soluere et ligare. s. e. t. c. vi.
b **L**igare. iō dixit q: cuiuscōq volo possum ofiteri p̄dā
mea p̄tēdo etiā salubre aie ofiliū hille nō p̄t ligare vel
solue vt hic vides. sic dicim⁹ de laico in necessitate q possu
m⁹ ei ofiteri. si ip̄e n̄
p̄t soluere qz nō hz
claves. de pe. dis. i.
quez penitet. a no.
b of. or. pastoralis

Indulgentie de
clarat op̄i. no.
s. e. t. cū ex eo. t. re
p̄baē op̄i. iō. t. ber
ibi vero approbat
opinio. host.

Dtaibus. ad pia
opera puta edifica/
tionem vel repaō/
nem ecclie refecti
onem v. t. edificatō/
nem pontium vel vi
arum sustentatōnem
hospitaliorum v. si
milibus.

e **I**nno obtinet. qd
dic: s nū quid saltez
in eo q poterāt da
re tenebit indulgen
tia videat q sic quia
regulariter utile p
inutile non viciatur
q. de regu. iū. utile
vbi videat. ad hoc
p̄t ostra. p̄terea h̄
est quedam liberali
tas et in liberalitatib
us vel donatōibus

dicimus q tenent. p pte vscq sez ad legitimū modū et i re
fiduo nō. vt. C. de dona. l. sanximus. xij. q. n. si quos defec
uis. p̄terea hic agimus de res p̄bili. s. de nū diez. vbi
nō viciat utile p iutile. ff. de aqua co. et esti. l. i. q. treba
tius. et h̄ vez. puto. Alij otradicentes indulgentiā i nltō
tenē qz q p̄ilegio abutit p̄dit illud. xij. q. in. p̄ilegium
cū h̄. h̄ nō ē vez. q q abutit p̄ilegio p̄dat illud h̄ mera
tue p̄dere. sic dicit. c. vñ p̄ncipis erit estimatio qd. dic vt
no. mino. de dec. fuggestum.

O **M**edicinalis. s. e. t. cū ex eo.
interdict in scriptis hoc faciat et causam conscri
mensem. qui contra fecerit per mensem ab ingressu ecclie
et diuinis est suspensus. et relaxabitur illa sententia p
superem ab qz difficultate et condēnabitur latore in ex
ponis. et alias pena digna si sic suspenſi celeb̄at vt p̄pus
funt irregulares nec absoluuntur ab alio q̄ a papa.

b **M**oralis. vt. ij. q. i. multi. et. xxij. q. in. notandum.
i. **C**ontemnas. et tūc amplius ex temptu ligat. xxij. q.
in. notandum. xij. q. in. s. cum ergo. et. s. e. t. p tuas cres
cit igitur homo p̄ meritū obedientie parendo inique sen
tentie. viii. q. i. sciendum. xij. q. in. quid ergo.

k **C**orrigentis. siue plectedo siue ignoscendo h̄ soluz bñ
agitur vt vita homin corrigitur. vt. xxij. q. v. prodest
l **M**edēti s. sanabit et medebit quantū in se erit alias n̄
erit qd sibi imputetur. xlii. di. c. ephesii. xlviij. di. c. vlii.
faciat igitur q sententia fit iusta ex animo ex ordine et ex

concessur. **G**nulla qz p̄t
cōsuetudine introduci q
aliquis p̄ter sui superioris li
centiā ofessorē fibi elige
re valeat q eum possit sol
uere velligare. **D**em.

Indulgentie que ab vno
pluribus episcopis me
cleyarum dedicatōibus
vel alijs quibuscunqz caſi
bus conceduntur vires n̄
obtinent si statutuz excess
serint concilij generalis.

Tono. iij. in oī lugd
De sententia excommunicati
onis suspētiōis et int̄dic.

Vm medicinalis.
fit excoicatio nō
mortalis discipli
nans non eradicans. dum
tū is in quez lata fuerit nō

causa de quib⁹ dicitur. s. e. facit.
m **E**xcoicat. suspēdit vel interdict. i. e. c. s. et h̄ eadē.
n **S**criptis. no. casus in qbus scripturare requiri. t. h̄ bijs
plene dixi. s. e. li. de cen. c. i. o. **C**ām. vt qz p̄emptorie
citatus coram nobis renuit op̄ere et de iusticia r̄sus
vel quia iussus vt infea talē dī centū ticio solueret. ad q
fibi ex causa depoſi
ti tenebat quod fa
cere recusauit. idcir
co. et ē h̄ ordo re
trogradus quia pri
mo debet cām exp̄ri
mēre et postea excō
municare. h̄ nū quid
h̄ ostō locū h̄z cum
excōicatō fertur cō
tra incertam psonā
vt. v. q. i. quidam.
et. s. de of. or. si sa
cerdos. dicunt qdaz
q nō ad hoc. s. e. li
de elect. qui contra
certā. h̄ tun⁹ est te
nere stratiū. tū qz
h̄ ostō Generaliter
loquit. tum qz cer
tam psonam h̄z non
expressaz ligat s̄nia
que tū postea exp̄ri
metur. ad h̄. i. e. ro
mana. s. caueat. Et
no. ex hac lē duas
diuerſitates int̄ sen
tentias excōicatōnū
et alias diffinitiūas
qz vtraqz debet fer
ri in scriptis h̄ si dif
finitiūa non feratur
in scriptis nō tenet

de re iudi. c. vi. s̄nia aut̄ excōicatōnīs h̄z non sit lata in scri
ptis tenet h̄ locū h̄nt pene que. i. sequunt. Itē in diffiniti
uis nō est necesse exprimere causam. s. de re iudi. sicut. h̄
in s̄nia excōicatō secus vt h̄ vides. p. **P**ropter quā. et h̄z
falsa sit cā ligat tū excōicatō. xij. q. in. c. i. et. ij. s. e. sacro
de absolūtōne dic vt. s. de offi. ordi. ex parte.

q. **E**xemplū totale. als nō esset exemplū. r **E**xcoica
to. p h̄ vider loqui cū excōicatō certa psona fateor h̄ q ad
traditōem exempli. s. **R**equisitus. alias ḡ nō habet
bit locū pena que sequit. et est si. e. li. de ap. vt sup. c. ab
eo. et intelligo q requisitio fiat loco et tpe competenti
bus. ar. p. c. ab eo. et. s. b. ele. cū in veteri. et intelligo mē
sem a die s̄nia nō a die requisitōmis. sic. ij. q. vi. s. diffiniti
ua. v. iudicibus. et. C. de ap. l. iudicibus. si aut̄ requirat
post mensem nō h̄z locū h̄ ostōnis pena. h̄ nihilominus
illam dare tenetur sicut et cetera acta cause de p̄ba. qm
otra. ad hoc de do. et otu. cum dilecti.

t **A**utentico. ista sūt paria. s. de fi. instru. c. ij. ad idē. s.
e. li. de of. or. si canonici. S̄z nunqđ sufficiēt testes. vider
qz sic. C. de fi. instru. l. in exercendis. s. de fi. instru. cum
Johannes. dic illud regulare. sed hoc speciale sic t̄ alia
que dixi. s. de cens. c. i. v. **J**udicū. quorūcunqz ut en
am sacerdotes excōicantes h̄ seruare debeant. s. s. of. or.
cum ab eccliarum. pena tamē suspensionis de qua. i. lo
quitur in episcopis locum non habet vt. i. e. qz piculus
x. **T**emerarius. nunquid requiritur qz sic in dolo. vide
tur per hanc lēam. ad hoc. ff. vi bo. rap. l. ij. s. doli mal-